

Ամպի մը պէս վարդակարմիր
Դաշտերուն մէջն իջար յանկարծ,
Երկինքն ամբողջ հետը բերիւր
Ո՛վ Մատոննա՜ աստուածաբարձ:

Հիմա ամէն արշալոյսին
Զըւարթ ծագումը կ'ողջունես,
Եւ կը բանաս դէմքը կոյսին
Երգ երգոցի շուշանին պէս:

Երբոր մութ են դաշտերն հեռու,
Երբ կը նընջեն հիւղերն ամբողջ,
Դու կը հնչես նախ զարթնելու
Ոսկի զանգակն աղօթակոչ:

Եւ խառնըւած թաւիչ մութին
Թըշուառութիւնն աւանդական,
Քեզի կու գայ պաղատագին
Խընդրելու կեանք եւ հացն օրուան:

Եւ դուն կ'իջնես, Մայր իմ բարի,
Կ'իջնես ցաւած սըրտերուն մէջ,
Ինչպէս գարնան արեւն յուռթի
Համատարած դաշտերուն մէջ:

Կ'արտացոլայ նորէն բոցով
Անոնց հոգին ու դէմքն ամբողջ.
Եւ ո՞վ գիտէ, ի՞նչ հըրաշքով
Հիւանդ կու գան, կ'երթան առողջ:

Ա՛հ դու շընորհքն առատ ըրիր,
Հոն՝ ուր արիւն յորդեցաւ միշտ,
Եւ խաղալիկ հովին տըւիր
Բընաւորին՝ թագն ամբարիշտ:

Հիմա ազատ կ'արձագանգեն
Իտալական երգերն ուրախ,
Եւ կը ցանեն ու կը քաղեն
Յոյսը ժըպտուն, հունձքն անխարդախ:

Այս վայրերէն ցոյք մը փոքրիկ
Ես ալ տարի հեռու աշխարհ.
Զունիմ ըսի ուրիշ մայրիկ
Տըղայական սըրտիս յարմար:

Ո՛րչափ հոգեր, ի՞նչ մոռացում
Իջան հոգիս այլագունել.
Հազիւ ուրախ, յաւերժ տըրտում
Քեզ կ'ուզէի կրկին տեսնել:

Եկած եմ արդ որ բաղդատեմ
Թէ ի՞նչ մընաց հին օրերէն.
Նո՞յնն է բըլուրն արդեօք վըսեմ
Եւ Մատոննան գեղեցկաշէն:

Ա՛խ, ես էի ի սպառ փոխուած,
Սիրտըս հեւքոտ, միտքըս խաւար,
Նետի նըման կըտրած, անցած
Քառորդ դարու ուղին երկար:

Ոչ ոք գիտէ ի՞նչ յուզումով
Որմերը սուրբ համբուրեցի.
Ինչէ՛ր ըսի արտասուքով
Երբ մըտերիմ սիրտըս բացի:

Ի՞նչպէս աւաղ ես դիմանամ
Երբ կը լըսեմ յանգերգը նոյն
«Աստուածածին կոյս Մարիամ»
Որ կը կըրկնէ երկինքն հովուն:

Երբ նոյն լեռներն և հորիզոնն
Իրենք հաստատ, իրենք անհուն,
Եւ նոճիներն իբրեւ կերոն
Հըսկեցին միշտ իմ քայլերուն:

Ի՞նչպէս, աւաղ, ես դիմանամ
Ծառերն երբ նոյն կ'արձագանգեն
Հազար անգամ և բիւր անգամ
«Ո՛վ Մարիամ, ո՞վ Մարիամ»:

Մինչ թուփերու փոքրիկ թափօրն
Հընչտակներուն հետ ընտանի
Կ'եւլէ երգով դէպի բըլուրն
Ինչպէս պարկեշտ պարմանուհի:

Անոնք անուն մը լոկ գիտեն
Ականջներուն շատ սիրելի,
Շըրթունքներու կուսութենէն
Փոխուած բուրեան թերթ մը վարդի:

1. Գեղեցիկ տեսարանով և ուխտական տաճարով բլուր մը՝ Կրարբա լեռան ստորոտը (Վ. Ենեակոյ զաւառ):

2. Գերման ծագումով Լծծէլինեան բնակները, որ 1260ին վերջ գտան ժողովրդական ապստամբութեան մէջ.

Ես ալ ամէն մէկ երեկոյ
Կ'եւլեմ բըլուրն երանաւետ,
Եւ լըռութիւնն ինձ համախոհ
Կը հաղորդուիմ երկընթին հետ:

Հոն Մատոննան առատածեն
Անհուն շընորհք կու տայ գործօն
Եւ զանգերու յաղթ բոմբիւններն
Կը բախեն կուրծքն անգեղջներուն:

Յայնժամ մեղմիկ կը լըսեմ լաց,
Ու կը տեսնեմ հէգ գըլուխներ,
Որ որմերուն տակ խոնարհած
Խաչի մը սուրբ թեւն են բըռներ:

Եւ բընութիւն և մարդկութիւն
Համատարած տեսարանին
Առաւօտեան և իրիկուն
Աղթթի մէջ կը հանդիպին:

Ամէնքըս մէկ բազկատարած
Փունջ կը կազմենք վարդարանի,
Մինչդեռ կապոյտը լայնաբաց
Միշտ կը ցածնայ մեզ հովանի:

Այստեղ յաւերժ մընամ, ո՞վ Տէր,
Ոչ տաղաւար, ոչ ամպ կ'ուզեմ.
Բընութեան մէջ քեզ աղբիւր
Մինակ ապրիմ, մինակ սիրեմ:

Ա Ն Ծ Ա Ն Օ Թ Մ Ե Ռ Ե Լ Ն Ե Ր Ո Ւ Ն

Նընջեցէք յաւերժ, հանգչեցէք խաղաղ,
Եղբայրներ բարի, քոյրեր անծանօթ.
Աշխարհըս նոյն է, նոյն է կեանքն աւաղ,
Երբոր մարեցան ձեր աչքերն աղօտ:

Ո՛ր քացըր օրուան կը սպասէք դարձեալ
Ո՛ր յիշատակով ձեր սիրտը կ'այրի.
Ես ալ կ'ուզեմ շուտ ընդ միշտ հեռանալ
Թողնելով անէծք փոխան կարօտի:

Հոս բարին մերժուած, այրին սըրտաբեկ,
Եղբայրն իր եղբօր դաւով կը մեռնի.
Ո՛վ այս աշխարհէս մեկնեցաւ երբեք
Որ ապրած ըլլայ առանց արցունքի:

Թէ աշխարհս ըլլար դըրախտը մարդուն,
Ըստեղծողն ինչո՞ւ մահը սահմանեց.
Ինչո՞ւ կը փնտռեն մարդերն իմաստուն
Գերեզման մը լոկ և անուն մ'անեղծ:

Ո՛վ անքակտելի կեանքի առեղծուած,
Որ միշտ կը սպառիս՝ նորէն ծագելու.
Սըրտին մէջ թախիժ, մըտքին մէջ կասկած
Ամէն ոք կու գայ ըզբեզ մեկնելու:

Թանձր քարին տակ, հողին հաւասար
Քանի՜ ալեծուփ սըրտեր կը հանգչին,
Խոհերով յոգնած գըլուխներ հանճար
Պըսակը որոնց փըշով շինեցին:

Մինչ հոտ ամէնքն իր անձին բաւական
Անհունին դարձած կ'ապրին անայլայլ.
Ոչ կայ ժամանակ, ոչ կեանքի վախճան
Որուն սուրբ հիւլէն չըքանայ դարձեալ:

Ա՛հ, կը տեսնեն ձեր մըշտավառ աչքերն
Անծանօթ աշխարհ, երկինքներ պայծառ,
Զեզ հետ կը հըսկեն գիշերուան աստղերն
Ապրող մարդերուն քայլերը թըշուառ:

Հանգչեցէք խաղաղ, նընջեցէք յաւետ,
Եղբայրներ անգին և քոյրեր բարի.
Երջանիկ էք դուք ձեր անցեալին հետ
Քան մեր օրերուն հաճոյքն աշխարհի:

Օր մ'ալ իմ բեղուն սափորը մարմնոյս
Կը փըշրի անշուշտ տառապանքի մէջ.
Կը մեկնի հոգիս խաւարէն ի լոյս
Սիրտըս կը հանգչի երազելէն վերջ:

Վ. ԱՆՈՏՈՒՐ